

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

ΣΟ για τον Γαβριήλ, έμεινε γονατιστός κοντά στο πτώμα και με το κεφάλι σκυμμένο, τα χέρια περμένα, στάθηκε εκεί επί μερικές στιγμές άκίνητος και άμυητος, προσοχόμενος ή ανεφοσιολώντας... Τί είχε τάχα στον πεθερικό πατέρα του τις στιγμές εκείνες;... Ζήτησε τάχα από τη γυναίκα του που τά είχε σφραγίσει για πάντα το μοιραίο δαχτύλο του θανάτου, τη λύση του τρομαχτού αίνιγματος της ζωής του;... Ήρωιστηκε τάχα στο θύμα να το εκδικηθή σ' αυτό τον κόσμο, περιμένοντας να το εκδικηθή ο Θεός στον άλλο; Μονάχα ο Θεός ξέρει τί του είχε εκείνες τις στιγμές...

Τέσσερα ή πέντε λεπτά πέρασαν έτσι... Οι δύο άντρες, που ένα αίσθημα έπιθυμίας κ' ανθρωπισμού τους κρατούσε άκονα κάτω από τους τρομαχτούς αυτούς θόλους του θανάτου, ανάντηαν πάλι με μεγάλη δυσκολία.

— Σας ίκετερω, κύριε, είτε ο γενναίος διοικητής των φυλακών στο Γαβριήλ, ως ανέδομος είναι πριν πάθουμε τίποτε. Έγγρασα, κύριε... Έγγρασα! απάντησε ο Γαβριήλ.

Έπηρε κατόπιν το παγωμένο χέρι του πατέρα του και το φίλησε. Έπειτα έσανε πάνω απ' το πελιδνό μπιτόπι του και το φίλησε κ' αυτό.

— Ό! αυτά τα έκανα χωρίς να χύση ούτε δάκρυ. Τα μάτια του είχαν στεγνώσει πάλι.

— Άντιο, πατέρα μου! είπε. Άντιο!... Σηκώθηκε, πάντα γαλήνιος και σταθερός.

Έγραξε στον πατέρα του ένα στεγνό βλέμμα του έστειλε ένα στεγνό φίλημα κ' ακολουθήσε τον κ. ντε Σαζεράκ με όθια άργυ κ' έπισημο.

Περνώοντας από το παραπάνω πάτωμα, ζήτησε να ξαναϊδή τον σκοτεινό και ψυχρό κελλί, μέσα στο οποίο ο πατέρας του είχε μείνει τόσα χρόνια κ' είχε υποφέρει τόσα μαρτύρια, και στο οποίο ο ίδιος είχε πάει κ' άλλη μία φορά, χωρίς να τον αναγνωρίση και να τον φίληση...

Έμεινε εκεί μερικές στιγμές βυθισμένος σε μιá άφρονη σάλλογη.

Όταν ξαναεβήσε με το διοικητή προς την ήμερα και τη ζωή, ο κ. ντε Σαζεράκ, ο οποίος τον είχε οδηγήσει στο δωμάτιό του, ανατοχίσανε, κιντώντας τον από φως.

Όπόσο δεν τόλμησε να λή στο νεαρό ευταρσίδη ότι μερικές μπανάλες λευκές ασπιρινας τώρα, εδώ κ' εκεί, τα κασιανά και σγορούα του μαλλιά.

Έπειτα από μιá σιωπή άλογόλεπτη, του είπε τέλος με φωνή βαθεία και συγκαταληνη:

— Μισώ τώρα να κάνω τίποτε για σάς, κύριε; Ζητήστε μου ό,τι θέλετε και θα είμαι εύτυχης να το κάνω, έφόσον δεν μου το απαγορεύουν τα καθήκοντά μου.

— Κύριε, απάντησε ο Γαβριήλ, μου είπατε πρό όλιγου ότι μου έπρεπετε ν' αποδώσω στο νεκρό τις τελευταίες τιμές... Άτόριε, μερικοί άνθρωποι μου φάρθουν και, άν τ' επιτρέψετε, θα πάρουν το πτώμα του φυλακισμένου και θα το μεταφέρουν στο οικογενειακό του κεντάφιο.

— Αυτό φτάνει, κύριε! απάντησε ο κ. ντε Σαζεράκ. Σας προειδοποιώ όμως ότι σάς το επιτρέπουν αυτό υπό ένα όρο...

— Ποιόν, κύριε; ρώτησε ψυχρά ο Γαβριήλ.

— Να μην προκαλέσετε κανένα σκάνδαλο, σύμφωνα με την ύποσχεσι που δώσατε...

— Θα την κρατήσω αυτή την ύποσχεσι μου, απάντησε ο Γαβριήλ. Οι άνθρωποι μου φάρθουν την νύχτα και, χωρίς να ξέρουν κ' οι ίδιοι περι τίνας πράξεις, θα μεταφέρουν το πτώμα στο οικογενειακό κεντάφιο τών κομητών ντε...

— Συγγνώμη, κύριε! τον δέκοντε ζωηρά ο διοικητής του Σατελέ. Δεν ήξερα το όνομα του φυλακισμένου κ' ούτε θέλω, ούτε πρέπει να το μάθω... Είμαι ύποχρεωμένος από το καθήκον μου κ' από το λόγο της τιμής μου να σωπάσω σε πολλά σημεία μαζί σας.

— Μα έγω δεν έχω τίποτε να κρώψω! απάντησε ο Γαβριήλ. Μονάχα οι ένοχοι κρύβονται. Έξέ άλλου, κύριε, ό,τι μου κρύψατε σεις, το μάτνερα και θα μοιραόσα να σάς το πώ μόνος μου. Έξω από καλά ποιά ήταν το ίσχυρό πρόσωπο που ήρθε εδώ χτες τός βράδυ, όπως έπισες ξέρω με ποιά τρόπο έκανε το φυλακισμένο να διακόψη τη σιωπή του, αυτή την σιωπή απ' την οποία έξηρτάτο το ύπολοιπο της ζωής του.

— Πώς; Του ξέρετε; φώναξε ο κ. ντε Σαζεράκ κατάληκτος.

— Μά βέβαια, του ξέρω! είπε ο Γαβριήλ. Νά, ο ίσχυρός αυτός άνθρωπος είχε στο γέρο φυλακισμένο: «Ό γυιός σας ζή κ' ή «Ό

γυιός σας είχε σήμερα ο πιο ένδοξος ήρωας της Γαλλίας κ' ή: «Ό γυιός σας θάρθη να σας απελευθερώση...» Του μίλησε, τέλος πάντων, για το γυιό του ο άτυχος...

Ό διοικητής άηρσε να του ξεγράψη μιá κρονήμη εκλάξεσε.

— Ακούγοντας το όνομα του γυιού του—έξακολούθησε ο Γαβριήλ—ο διατυχημένος πατέρας, ο οποίος είχε κατορθώσει ως τη στιγμή εκείνη να συγκαταληθή μπροστά στον πιο θανάσιμο έχθρο του, δεν υπέρεσε να συγκαταληθή την όρημ της χαρής του κ' ενώ έμεινε άμυητος μπροστά στο μίσος, ξεφάνισε από άγάπη για το παιδί του. Είπε αλήθεια αυτό, κύριε;... Πέστε μου!

Ό κ. ντε Σαζεράκ χαμήλωσε το κεφάλι του χωρίς ν' απαντήση.

— Είπε αλήθεια αφού δεν τ' άρνεϊσθε, έξακολούθησε ο Γαβριήλ. Βλέπετε λοιπόν ότι είναι περιττό να μου κρύψετε τί είχε ο ίσχυρός αυτός άνθρωπος στο διατυχημένο φυλακισμένο. Όσο για το όνομα αυτού του ανθρώπου, του κάκου το άποσιωπάτε. Θέλετε να σάς το πώ;

— Κύριε! Κύριε! φώναξε ο διοικητής του Σατελέ με μεγάλη ζωηρότητα, Είν' αλήθεια, πός είπατε μόνος μου! Όπόσο προσέχετε... Δεν φοβάστε;...

— Σας είπα και πριν, απάντησε ο Γαβριήλ, ότι δεν φοβάμαι τίποτε... Λοιπόν, ο άνθρωπος αυτός είχε ο κύριος κεντόσταυλιος, δούξ Άννας ντε Μονμουρανού, κύριε... Οι δήμιοι βλέπετε, δεν φοβούν πάντοτε προσώπους.

— Ό! κύριε! τον δέκοντε ο κυβερνήτης, ρίχνοντας τρομαχμένες ματιές γύρω του.

— Όσο για το όνομα του φυλακισμένου, αυτό το άγνωστε, όπως και το δικό μου όνομα, έξακολούθησε ο Γαβριήλ. Μά τίποτε δεν μ' επιδοξεί να σάς το πώ. Έξέ άλλου, είναι πιθανόν να ξανασημαντηθώ και άλλοτε στη ζωή. Φανήκατε καλός για μένα σ' αυτές τις ύπερτατες στιγμές. Γι' αυτό, όταν σε λίγο κομω θ' άκούσετε ίσως να γωντια λόγους για μένα, θα είναι καλό να ξέρετε ότι ο άνθρωπος για τον οποίο μιλούν είναι ύποχρεωμένος σε σάς.

— Και θα είμ' εύτυχης είτε ο κ. ντε Σαζεράκ, να μάθω ότι ή τύχη δεν ήταν πάντα σκληρή για σάς.

— Ό! ή τύχη μου ξεκρίθηκε πάλι! απάντησε ο Γαβριήλ σοβαρά. Μά πάντως μάθετε τόνομά μου... Όνομαίόζομα, αφού ο πατέρας μου πέθανε αυτή τη νύχτα εδώ μέσα, κύριε ντε Μονμουρανού.

Ό διοικητής του Σατελέ έμεινε σάν απελευθεμένος και δεν βρήκε να λή ούτε μιá λέξη.

— Και τώρα, κυριε, κύριε! φώναξε ο Γαβριήλ. Χαίρετε και σάς εύχαριστώ! Ό Θεός να σάς προστατεύη! Χαφέτρε τον κ. Σαζεράκ και θυρίτε με όθια σταθερό απ' το Σατελέ.

Μά όταν ο καθαρός άέρας και το φως του ήλιου τον κτύπησαν, στάθηκε μιá στιγμή θαλαμωμένος και κλονιζόμενος. Η ζωή τον ξάφναζε τώρα, έπειτα απ' αυτή την κόλασι, μέσα στην όποια είχε βρεθεί πρό όλιγου.

Όπόσο, επειδή ο διαβάτης άρχιζαν να τον κιντήζον με περιέφραση, συγκαταλησε όλες τις δυνάμεις του κ' απομακρινήθηκε από τη μοιραία φυλακή.

Διευθίνθηκε κατόπιν προς μιá έρημη όρημ του Σηκουάνα. Έκει στάθηκε κ' έγγραψε την ακόλουθη έπιστολή προς την παραμίνα του:

— Καλή μου Άλουζα,

— Μή με περιμένεις, γιατί δεν θα ξαναγυρίσω σήμερα. Έχω ανάγκη για κάμποσο καιρό να μείνω μόνος, να βαδίσω, να σκεφθώ, να περιμένω... Μά μην άνησυχείς. Θα ξαναγυρίσω σίγουρα.

— Φρόντιστε απόψε όποτε όλοι να κοιμηθουν νωρίς στο μέγαρό μου. Έσύ μονάχα θ' άγρυπνήσης και θ' άνοιξης σε τέσσερες ανθρώπους που θάρθουν να χτυπήσουν τη μεγάλη πόρτα της εισόδου, λίγο μετά το βράδυασμα, την ώρα που ο δρόμος είν' έρημος.

— Θα άδηγησης μόνη σου τους τέσσερες αυτούς ανθρώπους, που θα κρατούν ένα φορτίο πέθιομα και πολύτιμο, στο οικογενειακό κεντάφιο μας.

— Θα τούς δείξες τον άνοιχτό τάφο μέσα στον όποιο πρέπει να θάγουν αυτόν που μεταφέρουν. Θα έπαγρυπνήσης θρησκευτικά σ' αυτή τη μακάβρια σκηνη. Έπειτα, όταν θα τελειώσουν, θα δούσης στον καθένα απ' τους ανθρώπους αυτούς τέσσερα σκούδα χρυσά, θα τούς άδηγησης δρόμους ός την πόρτα και κατόπιν θα ξαναγυρίσης κοντά στον τάφο, θα γονατίσης και θα προσευχηθής, σάν να προσευχόσουν για τον κύριο σου και για τον πατέρα σου...

— Κι' έγω την ίδια ώρα θα προσεύχομαι, αλλά μακριά από δώ.

— Έτσι πρέπει να γίνη, γιατί νοιάζω πως άντιμετώζοντας αυτό τον τάφο, θα έκανα βιασίντες και άκρότητες, ενώ έχω ανάγκη να ζητήσω συμβουλές από το Θεό στη μοναξιά.

— Άρεσούδα, καλή μου Άλουζα, άρεσούδα! Ύπενώμισε στον Άνθρακ να εκτελέση κακά γράμμα ό,τι του είπα σχετικώς με την

— Και τώρα, χαίρετε, κύριε! φώναξε ο Γαβριήλ. Χαίρετε και σάς εύχαριστώ.

πριγκήλισσα Ἀρτεμίδα ντὲ Κάστρο.
"Ὁ Θεὸς νὰ σὲ προστατεύη.

ΓΑΒΡΙΗΛ ΝΤΕ Μ...

Ἄφου ἔγραψε αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ὁ Γαβριήλ ἔβραζε καὶ βόηκε τέσσερις ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, τέσσερις ἐγγάτες.

Ἔδωκε προκαταβολὴν τὸν καθέναν τους τέσσερα σκούδα καὶ τοὺς ὑποσχέθηκε ἄλλα τόσα γιὰ κατόπι. Ἔδωσε σ' ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τὴν ἐπιστολή πού εἶχε γράψει γιὰ νὰ τὴν πᾶν στο μέγαρό του καὶ κατόπι τὸν ἔξηγησε ὅτι αὐτὸ πού εἶχαν νὰ κάνουν ἦταν νὰ παρουσιαστούν τὸ ἴδιο βράδι στὴ φυλακὴ τοῦ Σατελέ, νὰ παραλάβουν ἀπ' τὰ χέρια τοῦ διοικητοῦ τὴς ντὲ Σαζερσάκ ἕνα φέρετρο καὶ νὰ τὸ μεταφέρουν κρυφὰ καὶ σιωπηλὰ στο μέγαρό του.

Ὁ φτωχοὶ ἐργάται ἐχρημάτισαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὸ Γαβριήλ καὶ τοὺς ὑποσχέθηκαν νὰ ἐκτελέσουν πιστὰ τὴς ὁδηγίες του.

Ὁ Γαβριήλ, ἀφροντῶντας, διευθύνθηκε πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ Παρροισιῦ. Ὁ δρόμος τὸν ὠδήγησε μπροστὰ στο ἀνάκτορο τοῦ Λουδοῦρου. Τυλίγμενος μέσα στο μανδύα του καὶ μὲ τὰ χέρια του σταυρωμένα ἐπάνω στο στήθος του, στάθηκε κυτίζοντας τὸ βασιλικὸ ἀνάκτορο.

— Τώρα οἱ δύο μας ! ψέφθηκε ριχνώντας ἕνα προκλητικὸ βλέμμα. Συνέγραψε πάλι τὸ δρόμο του καὶ, καθὼς τραβῶσε, ἀπήγγελε ἀπο μέσα του τὸ φροσκάτω πού ὁ Νουστράδαμος εἶχε γράψει ἄλλοτε γιὰ τὸν κόμητα Μονγκομερῦ, τὸν πατέρα του καὶ τὸ ὄπιο, ὅπως τοῦ εἶχε πῆλ ὁ ἀστρολόγος, κατὰ μὴ παραδόξῃ συμβῆταισι ἦταν ἀκριβῶς ὁμοιο μὲ τὸ δικό του :

Στὴν πάλῃ καὶ σὺν ἔρωτα, αὐτὸς ἐδὼ θ' ἀγγίξῃ
τὸ μέτωπο τοῦ βασιλιᾶ,
θὰ τὸ στολισῇ κέρατα, τρῦπα θαθεῖαι θ' ἀνοίξῃ
σὸ μέτωπο τοῦ βασιλιᾶ !
Κι' εἶπε τὸ θέλει αὐτὸς ἐδὼ, εἰ' ὄχι, θὰ πληγώσῃ
τὸ μέτωπο τοῦ βασιλιᾶ !
Τέλος θὰ τὸν ἐρωτευθῇ, κι' ἄλλος ! θὰ τὸν σκοτώσῃ
ἢ διαλεχθῇ τοῦ βασιλιᾶ !...

Ὁ Γαβριήλ, συλλογιζόμενος ὅτι ἡ παράδοξῃ αὐτῆς προφητείας εἶχε πραγματοποιηθῆ σὲ ὅλα τὴς τὰ σημεῖα γιὰ τὸν πατέρα του. Πράγματι, ὁ κόμης ντὲ Μονγκομερῦ, ὅταν ἦταν ἀκόμα νέος, εἶχε πληγώσῃ σ' ἕνα ἀγῶνα κονταροχτυπηματος τὸ βασιλεὺ Φραγκίσκο Ιο σὸ κεφάλι. Ἐπειτα εἶχε γίνει ἀντιχῆλος τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου ΙΙ σὸν ἔρωτα. Καὶ νὰ τώρα, πού τὴν περαμένη νύχτα τὸν εἶχε σκοτώσει ἡ ἀγαπημένη τοῦ βασιλέως Ἀρτεμὶ ντὲ Πουατιέ, ἡ ὁποία τὸν εἶχε ἀγαπήσει ἄλλοτε...

Μὰ κι' αὐτὸν τὸν ἴδιο, τὸ Γαβριήλ, τὸν εἶχε ἀγαπήσει μιὰ βασίλισσα, ἡ Αἰκατερίνη τὸν Μεδίκων.

Ἐ ἀκολουθοῦσε τάχα τὸ περρωμένο του ὡς τὸ τέλος ; Ἡ τύχη θὰ τὸν ἔκανε νὰ χτυπηθῇ τὸ βασιλεῖα σὲ ἀγῶνα ;... Καὶ ἡ σύζυγος τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία τὸν εἶχε ἀγαπήσει, θὰ τὸν σκότωνε ;...

XXX

Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΕΥΓΕΝΗΣ

Ἡ φτωχὴ Ἀλοῦζα, ἡ ὁποία ἀπὸ καιρὸ εἶχε συνηθισθῇ στὴν ἀνάμνηση, σὴν μοναξιά καὶ σὸν πόνο, πέρασε ἀκόμα δύο-τρεῖς ὄρες ἀτελείωτες κυτίζοντας μὴπως δεῖ νὰ ξαναγυρῆσῃ ὁ πολυαγαπημένος της κύριος.

Ὅταν ὁ ἐγγάτης, σὸν ὄπιο ὁ Γαβριήλ εἶχε δώσει τὴν ἐπιστολή του, χτύπησε τὴν πόρτα, ἡ Ἀλοῦζα γεμάτη ἀγωνία, ἔτρεξε ν' ἀνοίξῃ. Ἐπιτέλους ἐρχότανσαν νέα !...

Τρομερὰ νέα ! Μόλις ἡ Ἀλοῦζα διάβασε τὴς πρώτες γραμμές, ἐννοίωσε ἕναν πῆλο νὰ θολῶντὰ τὰ μάτια της, καὶ, γιὰ νὰ κοινήν τὴν ταραχὴ της, ἀναγκάστηκε νὰ ξαναγυρῆσῃ σὸ δωματίό της, ὅπου κατόρθωσε, ὄχι χωρὶς κόπο, ν' ἀποτελειώσῃ τὸ διάβασμα τὴς μοιραίας ἐπιστολῆς μὲ τὰ μάτια της πλημμυρισμένα δάκρυα.

Ὅστόσο, ἐπειδὴ ἦταν γυναίκα δυνατῆ, μὲ ψυχὴ γενναία, σκούπισε τὰ δάκρυά της, καὶ εἶπε σὸν κομιστὴ τὴς ἐπιστολῆς :

— Καλὰ ! Ἀπὸνε, θὰ σὲ περιμένω μὲ τοὺς συντρόφους σου...

Ὁ νεαρὸς ἀκόλουθος Ἀνδρέας τὴς ζητοῦσε πληροφορίες μὲ ἀγωνία. Μὰ ἐκεῖνη ἀνέβαλε κάθε ἀπάντησι γιὰ τὴν ἐπομένη. Ἐκεῖνο τὸ βράδι εἶχε πολλὰ πράγματα νὰ σκεφθῇ, πολλὰ πράγματα νὰ κάνην...

Ὅταν βράδεισε ἔστειλε ἀπὸ νοκτὶς ὄλο τὸ προσωπικὸ νὰ κομηθῇ, λέγοντας :

— Ὁ κύριος δὲν θὰ γυρῆσῃ ἀπὸνε !

Μὰ, ὅταν σὲ λίγο ἔμεινε μόνη, σκέφτηκε :

— Ναί ! Ὁ κύριος δὲν θὰ γυρῆσῃ ἀπὸνε... Ἄλλομονο δμως !... δὲν θὰ εἶνε ὁ νέος κύριος, ἀλλὰ ὁ γέρος ! Δὲν θὰ εἶνε ὁ ζωντανός, ἀλλὰ ὁ πεθάνος ! Γιατὶ ποῖδ ἄλλο πῶμα θὰ μὲ διάταξαν νὰ κατεβάσω σὸ κενόποιο τῶν κομητῶν ντὲ Μονγκομερῦ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πῶμα τοῦ ἴδιου τοῦ κόμητος ντὲ Μονγκομερῦ ;... Ὡ, εὐγενεῖς μου κύριε, σὲς γιὰ τὸν ὄπιο σκοτώθηκε ὁ φτωχὸς μου σύζυγος Περρό, πήγατε λοιπὸν τέλος νὰ συναντήσετε τὸν πιστὸ σας ὑπηρέτη ; Μὰ ῥαγε τάχα τὸ μεγάλο σας μυστικὸ μέσα σὸν τάφο ;... Ὡ, μυστήρια ! Μυστήρια !... Παντοῦ μυστικὸ καὶ τρώφος !... Ἀδιάρρητο ! Χωρὶς νὰ ξέρω, χωρὶς νὰ καταλαβαῖνα, χωρὶς νὰ ἐλπίζω, ἄλλομονο ! Θὰ ὑπακούσω... Εἶνε τὸ καθῆκον μου καὶ θὰ τὸ κάνα, Θεὸ μου !...

Καὶ ἡ ὀδυνηρὴ ὄνειροπόλησις τὴς Ἀλοῦζας τελείωσε μὲ μιὰ θεομὴ προσευχῆ. Πάντοτε, ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ὅταν τὸ βάρος τὴς ζωῆς τὴς γίνεται ἀφόρητο, καταφεύγει σὸ Θεὸ !...

Κατὰ τὴς ἔντεκα, ὅταν οἱ δρόμοι εἶχαν ἐρημώσῃ πᾶν ἐντελῶς, ἕνα χτύπημα ἀκούστηκε στὴν πόρτα.

Ἡ Ἀλοῦζα ἀναστήθηκε καὶ χλωμάσε, μὰ συγκεντρώνοντας ὄλο τὴς τὸ βάρος, πῆγε μ' ἕνα δαυτὸ σὸ χέρι, ν' ἀνοίξῃ στὸς ἀνθρώπους πού ἔφταναν τὸ φέρετρο.

Ἡ ἀφροσιμένη τροφὸς γονάτισε καὶ δέχτηκε μ' ἕνα βαθὺ καὶ γεμάτο σεβασμὸ χωροεπιστὸ τὸν κύριό της πού ξαναγύριζε ἔτσι, ἔπειτ' ἀπὸ τόσα χρόνια ἀπουσίας.

— Ἐπειτα εἶπε στὸς ἐγγάτες :

— Ἀκολουθήστε μὲ χωρὶς νὰ κάνετε κανένα θόρυβο. Θὰ σὰς δεῖξω τὸ δρόμο...

Καὶ, βολιζώντας μπροστὰ τοὺς μὲ τὸ φῶς τὴς τοὺς ὠδήγησε σὸ ἀιχονογεωτὸ κενόποιο.

Σὰν ἔφτασαν ἐκεῖ, οἱ ἐγγάτες ἀπόθεσαν τὸ φέρετρο σ' ἕναν ἀνοχτὸ τάφο, τὸν σκέπασαν κατόπι μὲ τὸ σκέλασμα του πού ἦταν ἀπὸ μαῦρο μάρμαρο καὶ ἔπειτα οἱ φτωχοὶ αὐτοὶ ἀνθρώποι, πού οἱ πόνοι τὴς ζωῆς τοὺς εἶχαν κάνει εὐσεβεῖς μπροστὰ σὸ θάνατο, ἔβγαλαν τὸς σκουφίους των, γονάτισαν καὶ ἔκαναν μιὰ σύντομη προσευχὴ γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀγαπητοῦ νεκροῦ.

Ὅταν σηκώθηκαν, ἡ Ἀλοῦζα τοὺς ὠδήγησε πάλι σιωπηλῆ καὶ, σὸ κατόπι τὴς ἐξόπορτας, ἔβαλε σὸ χέρι τοῦ καθενὸς ἀπ' αὐτοὺς τὴν ἀμοιβὴ πού τοὺς εἶχε ὑποσχεθῆ ὁ Γαβριήλ. Ἀπομακρύνθηκαν σὰν σκιάς ἄφαντες, χωρὶς νὰ προσφέρουν ὄτε λέξη.

Ὅσο γιὰ τὴν Ἀλοῦζα, ξανακατέθηκε σὸν τάφο καὶ πέρασε διὰ τὴ νύχτα τὴς ἐκεῖ, κωταστῆ, προσευχομένη καὶ κλαίγοντα.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Ἀνδρέας τὴ βόηκε κατὰχλορη, μὰ γρήγορα. Μόλις τὸν εἶδε ἡ παρμάνια περιορίστηκε νὰ τοῦ πῆ μὲ σφοδρότητα :

— Παῖδι μου, πρέπει πάντοτε νὰ ἐλπίζουμε, μὰ δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε πᾶν τὸν κύριο ὑποκόμητα ντ' Ἐξιμέ. Φροντίστε λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὴς παραγγέλεις πού σοῦ ἀνέθεσε, γιὰ τὴν περίπτωση πού δὲν θὰ ξαναγύριζε ἄμεσως.

— Αὐτὸ φτάνει, ἀπάντησε θλιβερὰ ὁ ἀκόλουθος. Θὰ φτῶν σήμερα κίλας γιὰ νὰ πάω νὰ προῦπαντῶσῃ τὴν πριγκήλισσα ντὲ Κάστρο.

— Ἐξ ὀνοματος τοῦ κυρίου μου σ' ἐχρημάτω γιὰ τὸ ζῆλο σου, Ἀνδρέα ! εἶπε ἡ Ἀλοῦζα.

Ὁ νεαρὸς ἀκόλουθος ἔκανε αὐτὸ πού εἶπε καὶ, τὴν ἴδια μέρα, ξεκίνησε.

Τραβῶντας τὸ δρόμο του, ζητοῦσε κάθε τόσο πληροφορίες γιὰ τὴν ἐγγενῆ ταξιδιωτίσση. Μὰ μοναχὰ στὴν Ἀμῆνη τὴν ξαναβόηξε.

Ἡ Ἀρτεμὶς ντὲ Κάστρο μόλις εἶχε φτάσει σ' αὐτὴ τὴν πόλιν μὲ τὴν ἀκολουθία πού εἶχε δώσει ὁ δούξ ντὲ Γκιξ στὴν ἀρχὴ τοῦ Ἐρρίκου ΙΙ. Εἶχε καταλάβει γιὰ ν' ἀναπαυθῆ μερικὸς ὄρες σὸ μέγαρο τοῦ κ. ντὲ Τουρῆ, τοῦ κυβερνήτη τὴς πόλεως.

Μόλις ἡ Ἀρτεμὶς εἶδε τὸν ἀκόλουθο, ἄλλαξε χροῶμα.

Μὰ κατόρθωσε νὰ συγκρατηθῇ. Ἐκανε τότε ἕνα νόημα σὸν ἀκόλουθο νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ σὸ διπλανὸ δωμάτιο καὶ ὅταν ἔμειναν μόνι τοῦ εἶπε :

— Ἐ, λοιπὸν, Ἀνδρέα ; Τί μοῦ φέρνεις ;

— Τίποτε ἄλλο ἀπ' αὐτὸ ἐδῶ, Ὑψηλοτάτη, ἀπάντησε ὁ ἀκόλουθος δινόντας της τὸ δέμα μὲ τὸν πῆλο.

— Ἀ !... Δὲν εἶνε τὸ δαχτυλίδι ! φώναξε ἡ Ἀρτεμὶς μὲ σπᾶραγμό, ἀνιόνοντας μὲ χέρια πού ἔτρεμαν τὸ δέμα.

Ἐπειτα, συνερχομένη κίλας καὶ κωπειμένη ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀζόρταγῃ περιέργεια πού κάνει τοὺς δυστυχισμένους νὰ θέλουν ν' ἀδειάσουν τὸ ποτήρι τοῦ πόνου ὡς τὸν λάτο του, φρόνησε ζωηρὰ τὸν Ἀνδρέα :

— Ὁ κύριος ὑποκόμης ντ' Ἐξιμέ δὲν σοῦ ἔδωσε κανένα γράμμα γιὰ μένα ;

— Ὄχι, Ὑψηλοτάτη !

— Τοῦλάχιστον, δὲν σοῦ ἀνέθεσε νὰ μοῦ πῆς προφορικῶς τίποτε ;

— Ἄλλομονο ! ἀπάντησε ὁ ἀκόλουθος κοινῶντας τὸ κεφάλι του. Ὁ κύριος ντ' Ἐξιμέ μοῦ εἶπε ὅτι σὰς ἀπαλλάσσει ἀπ' ὄλες τὴς ὀποσχέσεις καὶ τοὺς δροκούς πού τοῦ ἔχετε δώσει. Τίποτε ἄλλο δὲν μοῦ εἶπε.

— Ἐλαβε τὴν ἐπιστολή μου ; φώναξε ἡ Ἀρτεμὶς μ' ἀγωνία. Τί σοῦ εἶπε ὅταν τὴ διάβασε ; Ὅταν πού ἔδωσε αὐτὸ τὸν πῆλο, τί σοῦ εἶπε ;... Μίλα, Ἀνδρέα ! Εἶσαι ἀφροσιμένος καὶ πιστός ! Ἡ ζωὴ μου ἔξαρτάται ἀπὸ τὴς ἀπαντήσεις σου !...

— Ὑψηλοτάτη, εἶπε ὁ Ἀνδρέας, θὰ σοῦ πῶ ὅτι ξέρω. Μὰ, ὅσα ξέρω εἶνε πολὺ ἀσῆμαντα...

— Ὡ !... Μίλα !... Μῆπως ! φώναξε ἡ Ἀρτεμὶς ντὲ Κάστρο.

(Ἀκολουθεῖ)

